

Schmidt Mária: A bátorság próbája

2015 február 12. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

- [0](#)

Még nincs értékelve

Mérték

A második Orbán-kormány (2010–2014) tevékenységéről szóló konferencián tartott előadás szerkesztett, rövidített változata.

Tusványos

A liberális demokrácia válságtüneteket mutat, amit bár szeretné, nem igazán tud palástolni. Ez elbizonytalanítja, sőt pánikreakciókra készíteti, pedig a demokráciákban épp az a legmegnyugtatóbb, hogy korántsem hibátlanok, és nem célozzák meg a tökéletest, mint ahogy a kommunizmus tette. Ilyen pánikreakciónak tük, hogy Orbán Viktornak az illiberális demokráciára vonatkozó néhány megjegyzése világgraszoló botrányt kavart. Egy magabiztos, értékeire büszke, öntudatos világhatalom vezetője ugyanis meg sem hallotta volna, hogy mit beszél az óceán túlsópartján, egy nyári táborozás közben meg kellene hallgatni és egyben szórakozni vágyó diákoknak előadást tartó, közép-európai ország strandpapucsban és térdnadrágban fesztiválózó kormányfője. Obama elnök azonban nemcsak hogy meghallotta, de reagált is rá! És nemcsak az, hanem az Egyesült Államok teljes médiagépezete is sláger témájává tette Orbán szavait. Hallatlan dolog történt ugyanis 2014. július 25-én a szólásszabadságára és a szabad gondolkodására oly büszke nyugati világban!

A magyar miniszterelnök nyilvánosan feltette a kérdést, méghozzá a világ közepének számító tusványosi nyári táborban – ékes magyar nyelven, ami, mint tudjuk, jelentősen megkönnyíti, hogy azonnal világszerte elterjedjen és beszéd témájává váljon –, hogy mi lehet azoknak az országoknak a sikerreceptje, amelyek jól teljesít gazdasággal rendelkeznek, anélkül, hogy nyugati típusú liberális demokráciát megkövetelnének. A miniszterelnök, hogy a botrányt fokozza, még arra is kitért, hogy szerinte az új magyar politikának a kereszténység, a szolidaritás, a szabadság, az emberi jogok értékeinek tiszteletben tartásán kell alapulnia ahhoz, hogy Magyarország ismét sikeressé váljon. Olyan munkaalapú társadalom megteremtését tűzte ki célul, mely véget vet az elit egyeduralmának, és megélhetéshez juttatja mindenkit.

Az Orbán-beszéd tehát pánikot váltott ki Washingtonban, Berlinben és Brüsszelben, vagy talán helyesebb, ha úgy pontosítunk, hogy ezeknek a városoknak azon köreiből, amelyek a status quo mindenáron való fenntartásában érdekeltek, és hiányzik belőlük annak belátása, hogy a politikai rendszerek is csak folyamatos önkorrekció és változtatás révén maradhatnak életképesek. Orbán tusványosi beszéde, ahogy minden megszólalása, a valóságra reagál; belátom, hogy olyan nyelvet használva, amit a nyugati politikai és médiaelit fent említett része igencsak elszokott. Orbán ugyanis, ha megszólal, mond is valamit. Nem a nyugaton divatosá vált semmitmondó metanyelvet beszéli, amit nem lehet, de nem is érdemes követni, mert közhelyeken és általánosságokon kívül semmi sincs benne. Orbán gondolkodásra hívja hallgatóit, mert ő is gondolkodik. Kérdései vannak, amikre válaszokat keres. Felvetései a valóság ismeretéből fakadnak, és arra irányulnak, hogy megértsük, merre tart a világ.

A mai Nyugat-Európa egyes vezetőiből azonban Orbán csak pánikreakciókat, vagyis ingerültséget és irritációt vált ki. Azokból, akik vele ellentétben nem politikusok, csak politikai menedzserek. A politikából csak a hatalomtechnikai rész fontos a számukra: vagyis hogy miként juthatnak irányítói helyzetbe, azt hogy tarthatják meg, hivatali idejüket hogyan hosszabbíthatják meg. De hogy mi végre, milyen politikai céllal, arról nincs mondanivalójuk. A helyes és helytelen, a jó és rossz közötti különbségtétel helyett csak a politikailag korrekt szabályrendszert képesek újra és újra felmondani. Nincs meg bennük a politikusok számára is nélkülözhetetlen bátorság, és ha találkoznak valakivel, akiben van, az ellen támadásba lendülnek.

Ne csodálkozzunk, ha ezeket a csoportokat irritálja a szabadságharcos Orbán. Az az Orbán Viktor, aki 1989. június 16-án, Nagy Imre és mártírtársainak újratemetésén, a Hősök téréren robbant be a politikába, amikor a térségben elszörkövetelte nyilvánosan a szabad választásokat és a megszálló szovjet csapatok kivonását. Ehhez akkor bátorság kellett, hiszen 12 nappal korábban halomra gyilkolták a demokráciát követelő diákokat a pekingi Tienanmen téren – ahogy Temesváron és Bukarestben is vér folyt az év végén. Orbánt azért a beszédéért is támadta mindenki. Az akkori megmondóemberek, akik közül sokan ma is annak gondolják magukat, túl provokatívnak tartották a beszédet, Orbánt meggondolatlannak és feleltelennek bélyegezték. Pedig az idő azt igazolta, szavai jelentették a rendszerváltoztatás fordulópontját, azt a katarikus pillanatot, amikor a társadalom megértette, hogy Nagy Imrével együtt Kádár rendszerét is eltemette azon a napon. A magyar nemzet emlékezete a fiatal Orbán emblematiszta alakját a szívébe zárta, szavait megőrizte. Orbán politikai credója tehát első nyilvános fellépésétől kezdve a bátorság köré szerveződött. Stratégiai gondolkodás, alapos mérlegelés, döntés, cselekvés, makacs kitartás és állhatatosság. De mindenekeztől bátorság. Az ő szavaival: „Gyáva embernek nem azért nincsen hazája, mert mindenholnan elkergetik, mert bár ez is igaz, hanem: mert a gyáva ember soha nem csinál semmit. Ezért bátornak kell lenni. Azt kívánom, mindenki merjen bátor lenni.”

Bátor tett volt a kommunista diktatúra alatt a pártállam ellenében szervezkedni, a totális diktatúrával szemben pártot alapítani, a Fideszt leválasztani az elit és a külföld által támogatott SZDSZ-ről. Bátor és stratégiaileg helyes döntés volt szakítani a liberálisokkal és a Fideszt a keresztény-konzervatív néppártok családjába vezetni. Bátor és helyes döntés volt ragaszkodni az antikommunizmushoz, ami a Fidesz legfontosabb identitásponzta maradt. Bátor döntés volt szövetségbe tömöríteni a szétszabdalt jobboldalt, és 1998-ban a Független Kisgazdapárttal koalícióra lépve, 35 évesen elvállalni a miniszterelnökséget. Bátorság kellett annak megértéséhez: mást jelent kormányon, és mást hatalmon lenni. Nagy bátorság kellett ahhoz is, hogy a kül- és belföldi pozícióit féltő médiaelittel szembe fordulva ellenelit kiépítésébe kezdjen. Nagy bátorság kell ahhoz, hogy szembe merjen szállni ezzel a konkurenciával nem tőrt, belterjes hálózattal, kitegye magát támadásainak, nemtelen piszkálódásainak. Bátorság kellett a nyolc éves ellenzéki időszak alatti építkezéshez és ahhoz, hogy a szocialista–szabad demokrata Mekk mesterek teremtette káosz és pusztítás után újra nekivágjon a kormányzásnak. Bátorság kellett ahhoz is, hogy úgy merjen élni a választóktól elnyert kétharmados felhatalmazással, hogy tudtában legyen annak, semmilyen gátló tényezőre nem hivatkozhat, mindenért neki kell vállalnia a felelősséget. A felelősséget, mely józanná és megfontolttá tesz.

Paradigmaváltás

Orbán felismerte, hogy a XXI. század elejének egyik legfontosabb problémája a középosztály süllyedése, lecsúszása az alsó pár százalékba, miközben a felső néhány százalék szemérmetlenül gyarapodik. Látta, ahogy a XX. század kilencvenes évtizedének új baloldala ennek a felső rétegnek az érdekképviseletévé szervezte át magát, morzsákat juttatva a legalul lévőt eltartottaknak, akkor még ügyelve arra, hogy a középrétegeket se idegenítse el magától. A baloldal politikai képviselői a 2008-as hitelezési, pénzügyi és gazdasági válság alatt elengedték a középrétegek kezét, és kitartottak az akkorra már egyértelműen csak a legvagyonosabbak érdekeit képviselő neoliberális gazdaságpolitika mellett. Az így elárvult választók új politikai érdekképviselet után néztek.

Ez magyarázza a populistának nevezett, elitellenes pártok megjelenését és növekvő befolyását az európai

politikában. Hiszen a duális pártrendszerek mindkét szereplője továbbra is ugyanannak a szűk elitnek, és most már nyilvánvalóan csak nekik akart megfelelni. Bátorság kellett tehát ahhoz, hogy Orbán belássa: a XXI. században nincs jelentősége a hagyományos bal- és jobboldali felosztásnak, az új század konzervatív néppártjának a bal- és jobboldal minden, a XX. században kipróbált és megkérdőjelezhetőnek bizonyult intézkedését meg kell változtatnia, és ebből a közös tapasztalatból kell az új körülmények között is életképes modern politikát teremtenie.

Gazdaságpolitikájában is a fenti receptet követte. A neoliberalisból és a szociális piacgazdaságból is kiszemezgette az élet- és megkérdőjelezhető elemeket. Szembeszállt a washingtoni konszenzusnak a szabályozatlanságra és az „éjjeliállamra” vonatkozó elvárásaival. Ugyanakkor egykulcsos adót vezetett be, amit igazságosnak és teljesítményösztönzőnek tart. Azzal a neoliberalis dogmával is szembefordult, ami szerint az állam rosszul gazdálkodik, rossz tulajdonos, ezért ki kell szorítani a gazdaságból, csak a szabályozásban és az irányításban lehet nagyon is korlátozott szerepe, hiszen a befolyásos pénzügyi szektor igényeinek az felel meg. Orbán meggyőződése szerint az államnak kötelessége beavatkozni mindazokon a területeken, ahol más kezdeményezésekre nem lehet számítani. Sőt, ennél is tovább ment, amikor kimondta: azokon a területeken, ahol nincs verseny, nincs helye a piacnak. Bátorság nélkül ezt sem tehette volna meg. Hát még azt, hogy hozzákezdjen a közüzemek egy részének újbóli köztulajdonba vételéhez. Hogy ehhez és az IMF nélküli stabilizációhoz – ami a gazdaságpolitikai szuverenitás visszaszerzése szempontjából legalább annyira szükséges volt, mint a hiány három százalék alá szorítása – mekkora bátorság kellett, azt mindenki beláthatja.

Mindez azt a célt szolgálta, hogy a magyar középosztály jelentős részét kiszabadíthassa abból a modern kori adósrabszolgaságból, amibe a kreatív pénzügyi termékeket forgalmazó bankszektor, a gazdaságirányításért felelős elit asszisztálásával zárta. A bankok elszámoltatása és a devizahitelek helyzetének konszolidálása ugyancsak bátor, de egyben szükséges lépés is volt ahhoz, hogy Orbán politikája a jobb- és baloldal között húzóó virtuális, ám nagyon is valóságos határokat felülírva a legszélesebb politikai közösség számára elfogadhatóvá váljon. Amikor 2015 januárjában a svájci frank árfolyama megugrott, kritikusi is kénytelenek voltak hangot adni elismerésüknek. A nyugat-európai gazdaságpolitikai ortodoxia megszorításokra kényszerítő politikájával szemben, amit a német kancellár, Angela Merkel személyesít meg, nagy bátorság kellett ahhoz, hogy Orbán ne a már amúgy is agyonnyomott polgárokra terhelje a gazdasági válság összes következményét, hanem a különadókkal kényszerítse közteherviselésre azokat, akik az elmúlt negyedszázadban mindig képesek voltak a kártyákat úgy keverni, hogy ne kelljen fizetniük.

A különadók bevezetéséhez és a mellettük való kitartáshoz ugyancsak nagy bátorság kellett. Mint ahogy ahhoz is, hogy megszorítások helyett a rezsicsökkentés révén jussanak többletjövedelemhez azok, akik eddig mindig a rövidebbet húzták. Bátorság kellett a rezsiharc elindításához és végigviteléhez, ahogy a közmunkaprogramhoz is. A munka világából kiszorult tömegek, akik közül sokan érezték úgy, hogy közösségünk lemondott róluk, ezért feleslegesnek érezték magukat, rendszeres és hasznos elfoglaltsághoz jutottak. De ahhoz is bátorság kellett, hogy Orbán nemzeti konzultációkon kérdezze meg azok véleményét, akiket nem szokták. Maga a feltételezés, hogy az eliten kívül másoknak is számíthat a véleménye, végig sértette a status quo fenntartásában érdekelt csoportokat. Kézzelfoghatóvá vált benne Orbán „populizmusa”, ami abban áll, hogy azoknak a szavára is kíváncsi, akiknek ez a korszerűtlenné vált elit nem beszél a nyelvét, nem ismeri a gondjait, és akik ezért nem hallgatnak rá.

A fenti, 2010 és 2014 között meghozott intézkedések mindegyike érzékeny ponton sértette meg a status quót a szűk elit érdekét, nálunk és külföldön egyaránt. A kellemetlenségekkel arányosan váltak az Orbán elleni politikai és médiatámadások kül- és belföldön egyre dühödtebbekké és gyakoribbakká. Elkeseredettségüket fokozta, hogy a sajtóhadjáratok nyomán sokan megismerték a kifogásolt orbáni intézkedéseket, melyek széles körben váltottak ki elismerést személye és politikája iránt. Őt magát Európa egyik legbefolyásosabb politikusaként kezdték számon tartani. Több európai vezetőre inspirálóan hatott. A briteket meglepte a rezsicsökkentés és a különadók rendszere, az olaszok korlátozták a nyugdíjas bírák hivatali idejét. Az állami nyugellátást szétfeszítő kötelező magánnyugdíjrendszer felszámolásában az egész régió követte. Az is igaz, hogy míg a felsorolt lépéseket Orbán esetében az európai elit egy befolyásos része a demokrácia elleni merényletként próbálta feltüntetni, a hasonló intézkedéseket, javaslatokat Cameronnál, Milibandnál, Reginél vagy Tusknál nem kifogásolták.

Orbán igazolta az idő abban is, hogy az angol miniszterelnökkel együtt nem támogatta Jean-Claude Juncker megválasztását az Európai Bizottság élére. A tapasztalt brüsszeli bürokratában ugyanis a status quo feltétlen hívét ismerte meg; olyan politikust, akiből hiányzik az Unió elkerülhetetlen megújításához szükséges eltökéltség és bátorság. Orbán a fenti esetek mindegyikében precedenst teremtett. Ehhez pedig ugyancsak bátornak kell lenni. Mert bátorság nélkül, ahogy a nagy Gracián mondta, medd? minden. A tudomány, a politika, az élet. Értünk kell, hogy az Orbán elleni támadások, Obama vagy Clinton beszólásai, az amerikai ügyvivő szokatlanul tolatkodó viselkedése egyaránt abból a félelemből eredtek, hogy Orbán precedenst teremt.

Az új ellenkultúra: a tradicionalizmus

Miután Obama elnök beiktatása után haladéktalanul újraértelmezte az Egyesült Államok kelet-közép- európai szerepvállalását, ami a lengyel és cseh földre telepítendő rakétaelhárító rendszerektől való egyoldalú visszalépéssel kezdődött és a Nabucco- vezeték eljelentéktelenítésével folytatódott, Orbán új magyar külpolitikai doktrína kialakítására kényszerült. Mindannyian emlékszünk arra, hogy Hillary Clinton reset gombot nyomva ígért oroszaróbb amerikai külpolitikát. Mindez egybeesett Vlagyimir Putyin Grúzia elleni fellépésével, mely két terület leválasztását és elcsatolását eredményezte. Orbán volt talán Lech Kaczyński lengyel elnök mellett az egyetlen európai politikus, aki 2008-ban határozottan felemelte szavát a putyini agresszió ellen. Ez nem esett egybe az amerikai és nyomában az európai irányvonallal, mely aktív félrenézésével támogatta az oroszokat. Obama elnöknek akkor nem volt ellenére, hogy régióknak sorsa a regionális nagyhatalmak: Németország és Oroszország kezébe került. Németországban az oroszaró erők térnyerésével párhuzamosan kiépült az Északi Áramlat, körvonalazódni látszott a Déli is, a Nabucco pedig kimúlt. A térség külpolitikájának ehhez a reálpolitikai helyzethez kellett idomulnia.

Orbán a magyar érdekek minél hatékonyabb érdekérvényesítését és a nemzeti szuverenitás elbánságát állította politikájának homlokterébe. Ehhez ugyancsak nagy bátorság kellett, hiszen a birodalmi igényekhez való résmentes alkalmazkodás a status quo-elit egyik legfontosabb elvárása. A XXI. század nyugat-európai médiaelitjének az a része ugyanis, amelynek Orbán-ellenessége minden határt átlépett, rég felmondta a szolidaritást nemzeti közösségével, és helyette a nemzetek feletti privilégiumközösség céljaival azonosult. Ideológiai alibiként a nacionalizmust kiáltotta ki a XX. század búbánatának, mit sem törődve azzal, hogy a nemzetállamok voltak azok, amelyek szembefordultak és legyőzték a totális diktatúrákat és birodalmakat, a nácik Harmadik Birodalmát és a Szovjetuniót. Az európai polgárok azért nacionalisták, vagyis azért ragaszkodnak nemzetállamaikhoz, illetve az azokat tömörítő Európai Unióhoz, mert gondjaik orvoslását saját politikai közösségeiktől várják. Mert minél messzebb van, ahol döntenek róluk, annál kevésbé érzik át a gondjaikat, minél globálisabb az a gazdaság, amiben meg kell találniuk a számításait, annál kevésbé veszi figyelembe a szempontjaikat.

Ezért míg az elit egy része hadat üzent a hazaszeretetnek, a nemzeti öntudatnak, Európa keresztény gyökereinek, hagyományaink és múltunk büszke vállalásának, Orbán bátran kiáll a tradicionalizmus új ellenkultúrája mellett. Büszke magyar, büszke keresztény, büszke európai, büszke demokrata. Nem hajlandó részt venni a Nyugaton napi rutinná tett búbánat-rituáléban. Nem partner abban az önfeladásban, ami a nyugati világ érték-közösségének önfelszámolását célozza meg. Van bátorsága kimondani, hogy annak a multikulturalizmusnak a híve, ami minden kultúrát tisztel, és mindegyiktől tiszteletet követel meg. Volt bátorsága annak kimondásához is, hogy hazánknak nincs szüksége tömeges gazdasági bevándorlásra, és szerinte Európának is felül kellene vizsgálnia az ezzel kapcsolatos politikáját. Annál is inkább, mert Európa polgárainak több mint tizede nem talál munkát, és különösen aggasztó mértékű a fiatalok munkanélkülisége.

Orbán ugyanakkor nagyon is tisztában van Európa demográfiai helyzetével. De azt is látja, hogy Európa nyugati felében úgy meggyengültek a nemzeti identitások, hogy képtelenek a más gyökerű kisebbségek integrálására. Hiszen csak egy magát és értékeit bátran és büszkén vállaló és felmutatni képes közösség tud integrálni. Vonzer? híján a kisebbségi identitás erősebb marad az önfeladó többségénél, ami elszőr irritáltságot, majd lesajnálást, időről időre pedig erőszakot szül a befogadó társadalommal szemben. Különösen így van ez azoknál a generációknál, amelyek ideiglenesen feladták önazonosságukat, de önfeladásuk révén sem mentesültek a beilleszkedési nehézségek alól, amikkel naponta szembe kell nézniük.

**A konferenciát a XXI. Század Intézet
szervezte a Terror Háza Múzeumban**

Forduloponthoz érkeztünk. A nyugat-európai többségnek kezd eleget lenni abból, hogy elitjének egy része sportot?z a Canossa-járásból. A betelepültektől tiszteletet és beilleszkedést követelve lepik el az utcákat egyre többen Párizstól Drezdáig. Nemzeti azonosságukat egyaránt féltik a más kultúrájú betelepültektől és a nemzetek feletti szervezetek diktatúráitól, amelyek semmibe veszik érdekeiket és demokratikus akarattnyilvánításukat.

Ne csodálkozzunk tehát, ha Orbán szálkává vált a status quót, vagyis az eljogait féltők szemében. Akik különben is meg vannak rettenve, hiszen éppen az ? hivatali idejük alatt kell szembesülniük azzal, hogy a háromszáz éve haladásban, növekedésben lévő Nyugat megtorpanni látszik. Hogy új erközpontok jelennek meg, melyek behatárolják játékterüket, megszabják lépéseik ütemét, irányát. A globalizáció ugyanis éles konkurenciahelyzetet, potens versenytársakat helyezett fel a világtérképre, ami lépéskényszerbe hozott mindannyiunkat. Pedig egy elit életképességét az méri a legjobban, mennyi bizonytalanságot visel el, hogyan képes alkalmazkodni az új kihívásokhoz. Nekik sem lenne tehát másra szükségük, csak egy kicsit több bátorságra. Mert a sors csak a bátrakkal kegyes!

Schmidt Mária - www.valasz.hu

]]>

[Schmidt Mária: A múlt fogságában\]\]>](#)

[Schmidt Mária: A diktatúrák természetéről?](#)

[Schmidt Mária: Love story](#)

[Schmidt Mária: Geostratégiai játszmák](#)

Tisztelt olvasók! Legyenek olyan kedvesek és támogassák "lájkkukkal" a **Flag Polgári Magazin** facebook oldalát, a következ? címen: <https://www.facebook.com/flagmagazin>

- Minden "lájk számít, segíti a magazin m?ködését!

Köszönettel és barátsággal!

www.flagmagazin.hu]]>

Ajánló